

نقش واسطه‌ای راهبردهای تنظیم شناختی هیجان در رابطه بین صفات شخصیت و ترومای دوره کودکی با گرایش به رفتارهای پرخطر در نوجوانان شهر سبزوار

این پژوهش با هدف تعیین نقش واسطه‌ای راهبردهای تنظیم شناختی هیجان در رابطه بین صفات شخصیت و ترومای دوره کودکی با گرایش به رفتارهای پرخطر در نوجوانان شهر سبزوار انجام گرفت. طرح پژوهش حاضر توصیفی همبستگی از نوع معادلات ساختاری بود. جامعه آماری پژوهش را کلیه نوجوانان شهر سبزوار تشکیل دادند، که در دوره متوسطه دوم و سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ مشغول به تحصیل بودند. از بین جامعه آماری ۲۶۳ نفر به صورت نمونه گیری تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب و مورد مطالعه قرار گرفتند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های خطرپذیری نوجوانان (ARQ)، ترومای دوران کودکی (CTQ)، صفات شخصیت (NEO) و تنظیم شناختی هیجان گارنفسکی (۲۰۰۱) استفاده شد. بعد از جمع‌آوری و استخراج داده‌ها، نمرات شرکت‌کنندگان با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون، تحلیل مسیر و تحلیل رگرسیون چندگانه و به وسیله نرم افزار آماری SPSS-26 مورد تجزیه تحلیل قرار گرفت. نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بیشترین همبستگی بین صفات شخصیت با رفتارهای پرخطر به صورت معکوس و معنادار وجود دارد ($r = -0/471$). بعد از آن سوء استفاده جسمی با رفتارهای پرخطر رابطه مثبت و معناداری را نشان می‌دهد ($r = 0/395$). مؤلفه تنظیم شناختی هیجان سازگار رابطه منفی و معناداری را با رفتارهای پرخطر نشان داد ($r = -0/351$). همچنین به ترتیب مؤلفه تنظیم شناختی هیجان سازگار، مؤلفه تنظیم شناختی هیجان ناسازگار و سوء استفاده جنسی رابطه مثبت و معناداری را با رفتارهای پرخطر نشان دادند ($r = 0/344$ و $r = 0/289$). نتایج تحلیل مسیر نشان داد که راهبردهای تنظیم شناختی هیجان نقش واسطه‌ای معناداری در رابطه بین صفات شخصیت و ترومای دوره کودکی با گرایش به رفتارهای پرخطر در نوجوانان شهر سبزوار ایفا می‌کند. همچنین نتایج رگرسیون نشان داد تنظیم شناختی هیجانی سازگانه با ضریب بتای $-0/18$ به صورت منفی، آزار دوره کودکی با ضریب بتای $0/14$ ، تنظیم شناختی هیجانی ناسازگانه با ضریب بتای $0/25$ به صورت مثبت توانستند رفتارهای پرخطر را پیش‌بینی کنند. این پیش‌بینی در بعد شخصیت روان‌رنجورخویی به صورت مثبت با ضریب بتای $0/17$ ، بعد شخصیت برونگرایی با ضریب بتای $-0/15$ ، بعد شخصیت باز بودن به تجربه با ضریب بتای $-0/17$ ، بعد شخصیت سازگاری با ضریب بتای $-0/17$ و بعد شخصیت با وجدان بودن با ضریب بتای $-0/24$ بود. با توجه به نقش تجربه آزار دوره کودکی و تنظیم هیجانات در گرایش به رفتارهای پرخطر در نوجوانان پیشنهاد می‌شود، درمانگران و مشاوران مدارس و اورژانس اجتماعی، نوجوانان با سابقه آزار دوره کودکی و رفتارهای پرخطر را غربال‌گری کنند، تا اقدامات درمانی مناسب برای کاهش مشکلات آنها را انجام دهند.

کلیدواژه‌ها: رفتارهای پرخطر، ترومای دوره کودکی، صفات شخصیت، تنظیم شناختی هیجان و نوجوانان.

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۴۲۹۶۰۷۹۴۱۴۷۰۴۶۱۰۳۰۱۶۳۰۱۵۱۳۶

تاریخ دفاع: ۱۴۰۴/۰۵/۰۶

رشته‌ی تحصیلی:

دانشکده:

استاد راهنما: ابراهیم نامنی

Thesis:

The Mediating Role of Cognitive Emotion Regulation Strategies in the Relationship Between Personality Traits and Childhood Trauma with Propensity for Risky Behaviors in Adolescents in Sabzevar

This study aimed to determine the mediating role of cognitive emotion regulation strategies in the relationship between personality traits and childhood trauma with a tendency to risky behaviors in adolescents in Sabzevar city. The present research design was descriptive-correlational type of structural equations. The statistical population of the study consisted of all adolescents in Sabzevar city, who were studying in the second high school and the academic year 1403-1404. From the statistical population, 263 people were selected and studied through multi-stage cluster random sampling. Adolescent Risk-taking Questionnaires (ARQ), Childhood Trauma (CTQ), Personality Traits (NEO) and Garnevsy Cognitive Emotion Regulation (2001) were used to collect data. After collecting and extracting data, the participants' scores were analyzed using Pearson correlation coefficient, path analysis and multiple regression analysis and using SPSS-26 statistical software. The results of Pearson's correlation coefficient showed that the highest correlation between personality traits and risky behaviors was inversely and significantly ($r = -0.471$). After that, physical abuse showed a positive and significant relationship with risky behaviors ($r = 0.395$). The adaptive cognitive emotion regulation component showed a negative and significant relationship with risky behaviors ($r = -0.351$). Also, the adaptive cognitive emotion regulation component, the maladaptive cognitive emotion regulation component, and sexual abuse showed a positive and significant relationship with risky behaviors ($r = 0.344$ and $r = 0.289$, respectively). The results of path analysis showed that cognitive emotion regulation strategies play a significant mediating role in the relationship between personality traits and childhood trauma with a tendency to risky behaviors in adolescents in Sabzevar. Also, the regression results showed that adaptive cognitive emotional regulation with a beta coefficient of -0.18 negatively, childhood abuse with a beta coefficient of 0.14, and maladaptive cognitive emotional regulation with a beta coefficient of 0.25 positively predicted high-risk behaviors. This prediction was positive in the neuroticism personality dimension with a beta coefficient of 0.17, the extraversion personality dimension with a beta coefficient of -0.15, the openness to experience personality dimension with a beta coefficient of -0.17, the agreeableness personality dimension with a beta coefficient of -

0.17, and the conscientiousness personality dimension with a beta coefficient of -0.24. Considering the role of childhood abuse experience and emotion regulation in the tendency to high-risk behaviors in adolescents, it is suggested that therapists and counselors in schools and social emergency rooms screen adolescents with a history of childhood abuse and high-risk behaviors in order to take appropriate therapeutic measures to reduce their problems.